

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

19 iunie 2018

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte Nicolae Gordilă,

Judecători Elena Covalenco, Iurie Diaconu, Liliana Catan, Ion Guzun,

judecând, fără citarea părților, recursurile ordinare, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Edineț, sediul Central din 13 februarie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 decembrie 2017, declarate de către inculpatul Baranețchi Tudor și avocatul Pagu Alexandru în numele inculpaților

Baranețchi Tudor xx

și

Bogaciuc Corneliu xx.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 27.10.2016 - 13.02.2017;
2. Instanța de apel: 06.03.2017 - 21.12.2017;
3. Instanța de recurs: 02.05.2018 - 19.06.2018.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Edineț, sediul Central din 13 februarie 2017, Baranețchi Tudor și Bogaciuc Corneliu au fost recunoscuți vinovați și condamnați în baza art.179 alin.(2) Cod penal la pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 600 unități convenționale și respectiv, de 200 unități convenționale

Acțiunea civilă înaintată de Cozearschi Svetlana împotriva lui Baranețchi Tudor și Bogaciuc Corneliu a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirii să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că Baranețchi Tudor împreună cu Bogaciuc Corneliu, la 15 iunie 2016, aproximativ la ora 23.20, au pătruns fără consimțământul persoanei în gospodăria lui Cozearschi Svetlana din str.xx, or.xx, unde la cereare ultimei de a părăsi domiciliul, Bogaciuc Corneliu și Baranețchi Tudor au refuzat, amenințând-o cu răfuială fizică.

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri:

- partea vătămată S.Cozearschi, care a solicitat casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei și acțiunii civile, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri în partea dată, prin care inculpaților să le fie aplicată o pedeapsă mai aspră și să fie admisă integral acțiunea civilă, pe motiv că pedeapsa stabilită inculpaților este una

prea blândă, la individualizarea căreia instanța nu a ținut cont de faptul că inculpații nu și-au recunoscut vina, nu au manifestat căință sinceră, nu și-au cerut scuze și nu au recuperat prejudiciul material și moral cauzat prin infracțiune; - instanța eronat a interpretat și aplicat prevederile art.225 alin.(3), 229, 398 alin.(3) Cod de procedură penală, și neîntemeiat a admis în principiu acțiunea civilă, de rând ce au fost prezentate probe privitor la cuantumul solicitat;

- avocatul A.Pagu în numele inculpaților, inculpații și reprezentantul legal al inculpatului C.Bogaciuc, C.Bogaciuc care, au solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei hotărâri prin care să fie achitați, pe motiv că probele administrate de organul de urmărire penală sunt viciate, fiind obținute cu încălcări de procedură și, potrivit art.94, 251 Cod de procedură penală, urmau a fi excluse; - instanța nu a motivat nulitatea probelor invocate de apărare în cererile sale din 17 și 25.01.2017 și respectiv, incorect a respins nulitatea încălcărilor de procedură, pe motiv că inculpații urmau la etapa de finisare a cauzei penale să invoce nulitățile respective; - instanța a enumerat doar probele materiale ale cauzei, fără a le da o careva apreciere și și-a întemeiat soluția pe declarațiile lui A.Cozearschi și V.Cozearschi, care sunt membri unei familii cu partea vătămată S.Cozearschi; - declarațiile părții vătămate sunt combătute prin declarațiile lui E.Cucoș și I.Stratu, iar instanța incorect a respins declarațiile acestora motivând că sunt prietenii inculpaților; - la materialele cauzei lipsesc descifrările convorbirilor telefonice efectuate de către partea vătămată care ar demonstra durata și numărul apelurilor telefonice către 902 de la domiciliul acesteia;- toate acțiunile procesuale privind audierea lui A.Cozearschi, V.Cozearschi și S.Cozearschi, urmează a fi declarate nule, deoarece inculpații nu posedă limba rusă și nu le-a fost asigurat dreptul la interpret, prin ce au fost lipsiți de dreptul de a adresa întrebări părții vătămate și martorilor, respectiv nu au avut posibilitatea de a înțelege cele indicate în procesele-verbale, pe când acestea, potrivit art.16 alin.(4) Cod de procedură penală, urmau a fi traduse în limba de stat; - audierea lui C.Bogaciuc la 17.06.2016, a avut loc contrar prevederilor art.17, 21, 94 alin.(6) Cod de procedură penală, fără prezența psihopedagogului și a unui apărător, și aceste declarații în calitate de martor, au fost puse la baza începerii urmăririi penale, pe când nimeni nu poate fi silit să mărturisească împotriva sa; - ordonanța de începere a urmăririi penale este nulă de drept, deoarece în cazul minorilor procurorul este persoana competentă să exercite urmărirea penală, potrivit art.270 alin.(1) lit.h) Cod de procedură penală, ceea ce duce la nulitate absolută a actului dat, precum și nulitatea actelor procedurale ulterioare efectuate cu respectarea legii;

- avocatul V.Martin în numele inculpatului T.Baranetchi, care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei hotărâri, prin care acțiunile inculpatului să fie reîncadrate din prevederile alin.(2) în cele ale alin.(1) art.179 Cod penal, pentru care să-i fie aplicată o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 100 unități convenționale, pe motiv că instanța a lăsat fără apreciere faptul că inculpații au intrat

în gospodăria victimei, întru a se clarifica cu feciorul acesteia, care îl maltratase pe C.Bogaciuc într-un act de huliganism, fapt confirmat prin ordonanța privind pornirea procesului contravențional împotriva lui A.Cozearschi, astfel că inculpații au avut un motiv întemeiat de a intra în gospodăria victimei; - instanța nu a dat apreciere procesului-verbal de notificare a declarațiilor părții vătămate din 18.06.2016, în care ultima nu invocă că ar fi fost amenințată cu aplicarea violenței, s-au să fi fost aplicată violența, din acestea se desprinde acel fapt că dânsa a comunicat cu inculpații din înăuntrul casei de locuit, astfel că nu a fost probat semnul calificativ „cu aplicarea violenței sau amenințarea cu aplicarea violenței”; - nu s-a dat apreciere faptului că prin amenințarea cu aplicarea violenței fizice sau psihice nepericuloase pentru viața și sănătatea persoanei, se înțelege intimidarea victimei cu aplicarea loviturilor fizice care nu provoacă pierderea capacității de muncă victimei. Violența fizică nepericuloasă pentru viața și sănătatea persoanei constă în cauzarea intenționată a leziunilor corporale, care nu au drept urmare dereglarea de scurta durată a sănătății sau o pierdere neînsemnată, dar stabilă a capacității de muncă, fie aplicarea intenționată a loviturilor sau săvârșirea altor acte de violență care au cauzat o durere fizică dacă acestea nu au creat un pericol pentru viața sau sănătatea victimei. Amenințarea cu aplicarea violenței urma să fie reală pentru executarea violenței; - la caz lipsește amenințarea cu aplicarea violenței, deoarece partea vătămată nu a ieșit din casă, astfel că partea vătămată nu a putut percepe actele de violență ca reale, putând fi executate; - ignorate au fost de instanță acțiunile inculpaților care nu au avut un comportament agresiv, nu au violat ușa de la intrare, nu au întreprins acțiuni îndreptate spre aplicarea violenței; - instanța a constatat în hotărârea sa că inculpații au intrat în gospodăria părții vătămate, dar îi recunoaște vinovați pentru violare de domiciliu, ceea ce sunt două noțiuni cu sensuri diferite; instanța a aplicat inculpatului pedeapsa maximă prevăzută de sancțiune, care este una prea aspră, la care nu s-a luat în considerație că inculpatul este tras pentru prima dată la răspundere penală, are la întreținere doi copii minori, infracțiunea face parte din categoria celor ușoare și la locul de trai se caracterizează pozitiv.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 decembrie 2017, s-au respins, ca nefondate, apelurile declarate de avocatul A.Pagu în numele inculpaților T.Baranețchi și C.Bogaciuc, de inculpați și de reprezentantul legal al inculpatului, C.Bogaciuc, de avocatul V.Martin în numele inculpatului T.Baranețchi și admis apelul declarat de partea vătămată A.Cozearschi, casată parțial sentința în latura civilă, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care s-a admis parțial acțiunea civilă și s-a dispus încasarea în mod solidar de la T.Baranețchi și C.Bogaciuc în beneficiul părții vătămate S.Cozearschi cheltuielile pentru acordarea asistenței juridice în mărime de 3000 lei, prejudiciul material și cheltuielile de transport în mărime de 1775 lei și prejudiciul moral în mărime de câte 5000 lei, de la fiecare. În rest, sentința a fost menținută.

Analizând probele administrate de prima instanță, instanța de apel a conchis că

aceasta din urmă, la examinarea cauzei a dat deplină eficiență prevederilor art.93-101, 26-27 Cod de procedură penală, a cercetat cauza multiaspectual, a dat apreciere probelor prezentate prin prisma pertinentei, concludenței, coroborării lor, și în baza probelor acumulate just a reținut starea de fapt și de drept pe cauză, în urma căreia corect a ajuns la concluzia privind vinovăția inculpaților T.Baranețchi și C.Bogaciuc în baza art.179 alin.(2) Cod penal.

Instanța de apel a menționat că, deși inculpații nu-și recunosc vina în comiterea infracțiunii, vinovăția lor în săvârșirea infracțiunii imputate se confirmă prin declarațiile părții vătămate S.Cozearschi, ale martorilor A.Cozearschi, V.Cozearschi, din care rezultă că inculpații au intrat în ograda gospodăriei părții vătămate S.Cozearschi, băteau la ușă și în ferestre și, la insistența părții vătămate, refuzau să plece din gospodărie, precum și prin actele cauzei - informația IP Edineț din 16.06.2016 cu mențiunea că la S.Cozearschi au venit în ogradă tineri care băteau la ușă și vorbeau necenzurat; - plângerea lui A.Cozearschi, prin care solicită de a lua măsuri cu C.Bogaciuc, E.Cucoș și alte persoane, care l-au bătut în drum apoi au venit acasă la el și nu părăseau domiciliul; - plângerea lui S.Cozearschi, prin care solicită de a lua măsuri cu T.Baranețchi și C.Bogaciuc, care pe data de 15.06.2016 au intrat în gospodărie, băteau la ușă, la ferestre cereau să iasă afară fiul, amenințându-l cu răfuiala fizică; - raportul de constatare medico-legală nr.432 din 16.06.2016, potrivit căruia A.Cozearschi are vătămări corporale neînsemnate; - raportul de constatare medico-legală nr.441 din 20.06.2016, potrivit căruia C.Bogaciuc are vătămări corporale neînsemnate; - plângerea lui V.Cozearschi, care solicită de a lua măsuri cu T.Baranețchi și C.Bogaciuc, care la 15.06.2016 au intrat în gospodărie și băteau la ușă, la ferestre să iasă afară fiul să se clarifice cu el; - adeverința nr.3578 și informația de la ÎS „Cadastru” cu mențiunea că S.Cozearschi dispune de casa de locuit din str.xx x, or.x.

În concluzie, instanța de apel a reținut că probele indicate supra formează un ansamblu probator al vinovăției inculpaților și combat argumentele acestora, precum că ei nu au avut intenția de violare a domiciliului lui S.Cozearschi și nu au bătut în ușă și în ferestre în timp ce s-au aflat în gospodăria acesteia, de rând ce din declarațiile părții vătămate rezultă cert că inițial aceasta l-a observat în ograda gospodăriei sale pe T.Baranețchi, care bătea la ușă și la somația ei de a pleca, ultimul peste un timp a revenit în ogradă deja împreună cu C.Bogaciuc, fapt ce denotă în mod cert refuzul acestora de a părăsi domiciliul părții vătămate la somația acesteia, precum și intenția directă a inculpaților îndreptată spre comiterea acțiunilor infracționale, cu amenințarea aplicării violenței față de partea vătămată. Acest fapt, fiind confirmat și prin apelurile efectuate de partea vătămată la organele de poliție, unde a telefonat de trei ori, ceea ce demonstrează că aceasta era deranjată de acțiunile ilegale ale inculpaților.

Nefondată a considerat instanța de apel și afirmația apărării, precum că declarațiile martorilor E.Cucoș și I.Stratu combat declarațiile părții vătămate, însă

incorect au fost apreciate critic de prima instanță, deoarece instanța just a apreciat critic aceste declarații, motivând că au fost date în favoarea inculpaților întru evitarea răspunderii penale de către aceștia. Mai mult, din contra, aceștia au confirmat că între T.Baranețchi, C.Bogaciuc și martorul A.Cozearschi a avut loc un conflict, iar ulterior inculpații au intrat în ograda părții vătămate S.Cozearschi și strigau ca A.Cozearschi să iasă afară. Faptele date confirmă că conflictul între inculpați și martor a avut loc, în urma căruia inculpații au pătruns în gospodăria părții vătămate și refuzau să o părăsească.

Prin urmare, având în vedere că inculpații au pătruns în ograda părții vătămate și la insistența acesteia au refuzat să o părăsească timp de aproximativ 30 de minute, fapta comisă de inculpați prezintă gradul prejudiciabil al infracțiunii, deoarece s-a adus o atingere dreptului apărut de legea penală la inviolabilitatea domiciliului, din care motiv instanța de apel a considerat că acțiunile inculpaților T.Baranețchi și C.Bogaciuc conțin elementele infracțiunii prevăzute de art.179 alin.(2) Cod penal.

Concomitent, instanța de apel a respins afirmația părții apărării că legiuitorul a prevăzut răspundere penală pentru violarea de domiciliu, pe când inculpații T.Baranețchi și C.Bogaciuc n-au intrat în domiciliul propriu-zis, adică în casa de locuit în care locuiește partea vătămată S.Cozearschi, deoarece din dispoziția art.6 Cod de procedură penală, prin domiciliu se înțelege locuința sau construcția destinată pentru locuirea permanentă sau temporară a unei sau mai multor persoane (casă, apartament, vilă, cameră la hotel, cabină pe o navă maritimă, sau fluvială), precum și încăperile anexate nemijlocit la acestea, constituind o parte indivizibilă (verandă, terasă, mansardă, balcon, beci, un alt loc de uz comun); de asemenea, se înțelege și orice teren privat, automobil, navă maritimă și fluvială privată, birou, de unde reiese că gospodăria în care au intrat inculpații se înscrie în noțiunea de domiciliu, ograda constituind terenul aferent casei de locuit, care aparține cu drept de proprietate părții vătămate.

Neîntemeiat a considerat instanța de apel și solicitarea apărării ca acțiunile inculpaților să fie recalificate, pe motiv că lipsește agravanta „aplicarea violenței sau amenințarea aplicării ei”, deoarece prin amenințarea aplicării violenței se subînțelege acea formă a violenței psihice, care presupune efectuarea de către făptuitor a unui act de natură să inspire victimei temere, care o pune în situația de a nu mai avea resursele psihice necesare pentru a rezista constrângerii. Nu contează dacă violența, cu care se amenință, se preconizează a fi aplicată chiar de către cel care amenință sau de către o altă persoană. Amenințarea trebuie să aibă un caracter real și imediat. Ea se poate realiza pe cale verbală, în scris, prin gesturi, prin atitudini, prin acțiuni concludente etc. Astfel, în speță, cert se regăsește agravanta de amenințare a aplicării violenței, or partea vătămată S.Cozearschi a perceput ca fiind reale și imediate amenințările inculpaților, aceștia intrând de mai multe ori în gospodăria ei, băteau insistent în ușă și în ferestre, totodată ambii strigând să iasă afară A.Cozearschi ca să se bată cu el.

Lipsite de suport juridic a considerat instanța de apel și alegațiile apărării, precum că toate acțiunile procesuale privind audierea lui A.Cozearschi, S.Cozearschi și V.Cozearschi sunt nule, deoarece au fost efectuate fără asigurarea dreptului inculpaților la interpret, ultimii necunoscând limba rusă. Or, atât plângerile depuse, cât și audierea părții vătămate și martorilor nominalizați au fost efectuate în limba pe care aceștia o posedă, și anume limba rusă, în acest sens fiind respectate anume dreptul acestora de a fi audiați în limba pe care o posedă. În sensul dat nu au fost depistate încălcări sau derogări de la prevederile legislației procesual-penale, iar prin audierea persoanelor nominalizate în limba rusă nu s-au încălcat în nici un mod drepturile și garanțiile inculpaților.

La fel, neîntemeiate a considerat instanța de apel și afirmațiile părții apărării, precum că inculpații nu au avut posibilitate de a înțelege cele indicate în procesele-verbale de audiere a lui S.Cozearschi, A.Cozearschi și V.Cozearschi, făcând trimitere la prevederile art.16 alin.(4) Cod de procedură penală, deoarece doar actele procedurale ale organului de urmărire penală și cele ale instanței de judecată se înmânează bănuیتului, învinuitului, inculpatului, fiind traduse în limba lui maternă sau în limba pe care acesta o cunoaște, în modul stabilit de prezentul cod, pe când procesul-verbal de audiere a părții vătămate și a martorului nu este un act procedural ce se înmânează învinuitului, partea apărării având posibilitatea de a lua cunoștință cu acesta la terminarea urmăririi penale. Mai mult, instanța a reținut că după finisarea urmăririi penale, învinuiților T.Baranețchi și C.Bogaciuc le-a fost înmănat rechizitoriul ce conține învinuirea adusă lor, care este întocmit în limba de stat și în care sunt consemnate inclusiv declarațiile date de S.Cozearschi, A.Cozearschi și V.Cozearschi traduse în limba de stat, cu care învinuiții au făcut cunoștință, iar în cadrul ședinței primei instanțe, partea vătămată și martorii au fost asigurați cu interpret, fiind astfel oferit inculpaților dreptul de a adresa întrebări participanților în limba pe care o posedă.

De asemenea, instanța de apel a respins argumentele apărării, precum că audierea lui C.Bogaciuc și T.Baranețchi la data de 17.06.2016 este contrară prevederilor Codului de procedură penală, pe motiv că a avut loc fără prezența psihopedagogului și fără prezența unui apărător. Or, audierea acestora a avut loc în cadrul procesului penal, acțiuni ce sunt premergătoare pornirii urmăririi penale și efectuate în vederea elucidării tuturor circumstanțelor cauzei. Totodată, minorul C.Bogaciuc a fost audiat în prezența verișoarei sale C.Purice, iar la baza începerii urmăririi penale în privința lui C.Bogaciuc și T.Baranețchi nu au fost puse declarațiile acestora din data de 17.06.2016, după cum afirmă partea apărării, ci plângerea și declarațiile părții vătămate S.Cozearschi. În cadrul urmăririi penale și audierii lui T.Baranețchi și C.Bogaciuc în calitate de învinuiți, aceștia au fost asistați de avocați, iar minorul C.Bogaciuc și de reprezentantul legal, și psiholog.

Lipsite de temei, a considerat instanța de apel și argumentele apărării, precum că

ordonanța de începere a urmăririi penale este nulă de drept, fiind încălcate prevederile art.270 alin.(1) lit.h) Cod de procedură penală, din considerentul că în cazul minorilor procurorul este persoana competentă să exercite urmărirea penală, ce la caz nu a avut loc. Or, potrivit propunerii de transmitere a cauzei penale după competență (f.d.43 v.1), cauza penală a fost expediată după competență în Procuratura r-nului Edineț pentru efectuarea urmăririi penale în continuare, iar potrivit ordonanței procurorului r-nului Edineț, I.Chistruga (f.d.44 v.1), cauza penală a fost retrasă și transmisă după competență materială procurorului în Procuratura r-nului Edineț, A.Plîngău. Astfel, de către ofițerul de urmărire penală au fost efectuate doar acțiuni procesuale de urgență, care sunt în corespundere cu prevederile Codului de procedură penală, ulterior cauza fiind transmisă procurorului după competență.

Subsidiar celor reținute, instanța de apel a conchis că prima instanță la stabilirea pedepsei inculpaților a luat în considerație criteriile generale de individualizare a pedepsei prevăzute de art.6, 7 și 75 Cod penal, de gravitatea infracțiunii comise, de personalitatea inculpaților, care se caracterizează pozitiv și anterior nu au fost trași la răspundere penală, de influența pedepsei asupra corectării vinovatului, de comportamentul inculpaților în cadrul examinării cauzei și de atitudinea lor față de cele comise, și întemeiat le-a numit acestora o pedeapsa sub formă de amendă în limitele sancțiunii normei penale, pedepse care sunt adecvate faptelor comise de inculpați și se racordă pe deplin la circumstanțele stabilite pe cauză.

Totodată, instanța de apel a apreciat că este întemeiat apelul declarat de partea vătămată în latura civilă, considerând că concluziile primei instanțe în partea dată, sunt contrare cu prevederile art.387 alin.(1), (3) Cod de procedură penală, deoarece partea vătămată fiind recunoscută ca parte civilă, în cadrul judecării cauzei a înaintat acțiune civilă, prin care a solicitat încasarea din contul inculpaților a prejudiciului material în sumă de 1505 lei, a cheltuielilor pentru asistență juridică în sumă de 2500 lei și a prejudiciului moral în sumă de 50000 lei, pe când instanța, având la dispoziția sa o sumă exactă solicitată de partea vătămată, fără nici un temei nu a soluționat acțiunea civilă și în nici un mod nu și-a motivat soluția privind admiterea în principiu a acțiunii.

Prin urmare, instanța de apel stabilind din actele cauzei că prejudiciul material în sumă de 1505 lei susținut de partea vătămată este confirmat prin copiile înscrisurilor anexate la cererea de chemare în judecată, precum fiind confirmate și cheltuielile efectuate de către aceasta pentru tratament, iar în ședința instanței de apel aceasta a mai prezentat bonurile de plată pentru achitarea călătoriilor sale efectuate în legătură cu examinarea cauzei în instanța de apel, solicitând și încasarea cheltuielilor de transport, a considerat de a admite acțiunea civilă, cu încasarea în beneficiul părții vătămate S.Cozearschi a prejudiciului material și a cheltuielilor de transport în sumă de 1775 lei. Respectiv, instanța de apel având dovada certă a cheltuielilor efectuate de către partea vătămată pentru asistența juridică, confirmată prin bonul de plată anexat la

materialele cauzei, a considerat că prima instanță și în partea dată neîntemeiat nu a admis acțiunea civilă. Prin faptul neîncasării în beneficiul părții vătămate a cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice se încalcă dreptul persoanei de a recupera aceste cheltuieli, în măsura în care cheltuielile au fost efectuate în mod real, confirmate prin bonul de plată și, ținând cont că partea vătămată a prezentat bonul de plată pentru acordarea asistenței juridice în instanța de apel în sumă de 500 lei, a admis și în partea dată acțiunea civilă, cu încasarea în beneficiul acesteia a sumei de 3000 lei cu titlu de cheltuieli pentru acordarea asistenței juridice.

În ce privește prejudiciul moral, instanța de apel, reținând prevederile art.1422, 1423 Cod civil, a considerat că acesta urmează a fi admis parțial în cuantumul de câte 5000 lei, de la fiecare inculpat, acesta fiind echitabil tuturor circumstanțelor cauzei, care rezultă din fapta comisă și consecințelor survenite, or cuantumul prejudiciului moral solicitat de partea vătămată în sumă de 50.000 lei este exagerată și nejustificat.

5. Împotriva hotărârilor judecătorești au declarat recursuri ordinare:

- avocatul A.Pagu în numele inculpaților T.Baranețchi și C.Bogaciuc care, indicând temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6), 8), 15) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora și pronunțarea unei hotărâri de achitare, invocând aceleași motive similare celor din apel descrise la pct.3 al prezentei decizii;

- inculpatul T.Baranețchi, care fără a invoca vre-un temei de drept prevăzut de art.427 Cod de procedură penală, solicită casarea acestora, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie recunoscut vinovat în baza art.179 alin.(1) Cod penal, invocând repetat același argumente expuse de avocatul V.Martin în pct.3 al prezentei decizii.

6. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, ținând cont de opinia procurorului expusă în referință, prin care se solicită declararea inadmisibilității recursurilor, Colegiul penal consideră că recursul declarat de către inculpat urmează a fi respins, ca declarat peste termen, iar a avocatului A.Pagu urmează a fi admis, dar din alte motive decât cele invocate de recurent în recurs.

Cu referire la recursul ordinar declarat de inculpatul T.Baranețchi.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanța de fond ori de apel.

Însă, potrivit art.422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului ordinar împotriva hotărârilor instanței de apel este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. La calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește.

Instanța de recurs constată că, cu excepția căii ordinare de atac - recursul ordinar, legea procesual penală nu face careva mențiuni referitor la declararea recursului ordinar desfășurat și nu stabilește alte termene pentru actele

suplimentare, decât cele prevăzute la art.422 Cod de procedură penală. Respectiv, un recurs ordinar fie el desfășurat sau unul suplimentar, va fi considerat ca depus în termen doar dacă se încadrează în termenul de 30 de zile de la data pronunțării deciziei instanței de apel.

Potrivit art.230 alin.(2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Momentul de la care începe să decurgă termenul de atac este riguros precizat de lege, adică data pronunțării deciziei, iar depășirea acestui termen duce la decăderea părților din dreptul de a folosi calea de atac.

Astfel, reieșind din actele cauzei rezultă că T.Baranețchi nu a fost prezent la examinarea cauzei în instanța de apel, dar prin cererea autentificată notarial (f.d.59 v.2) a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa, interesele acestuia fiind apărate de avocații A.Pagu (f.d.138 v.1) și V.Martin (f.d.231 v.1), care au considerat posibilă examinarea cauzei în instanța de apel în lipsa acestuia (81 v.2)

Prin urmare, avocatul A.Pagu a fost prezent la pronunțarea dispozitivului deciziei, căruia i s-a adus la cunoștință că pronunțarea integrală a deciziei motivate va avea loc la 17.01.2018, ora 10.53 (f.d.84-85 v.2), și respectiv l-a data de 17.01.2018 a primit o copie a deciziei motivate, fapt confirmat prin recipisă (f.d.95 v.2). Celorlalți participanți la proces, și anume inculpatului T.Baranețchi, instanța de apel, respectând prevederile art.338 alin.(4) Cod de procedură penală, a expediat pentru informare copia deciziei motivate.

Reținând faptul că inculpatul a depus recurs ordinar abia la data de 23.02.2018, adică după expirarea termenului legal de 30 de zile, Colegiul penal conchide că acesta nu poate fi considerat ca declarat în termen.

Colegiul atestă că termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea procesual penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Astfel, că recursul ordinar declarat de inculpatul T.Baranețchi urmează a fi respins, ca fiind declarat peste termen.

Cu referire la recursul ordinar declarat de avocatul A.Pagu în numele inculpaților T.Baranețchi și C.Bogaciuc.

Conform prevederilor art.427 alin.(1) pct.6), 8) și 15) Cod de procedură penală, la care face referire recurentul, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, nu au fost

întrunite elementele infracțiunii și instanța de judecată internațională, prin hotărâre pe un alt caz, a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în această cauză.

Raportând respectivele norme la situația în cauză, Colegiul conchide că aceste temeiuri nu și-au găsit confirmare.

Colegiul penal constată că instanța de apel, judecând apelul declarat de partea apărării, s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, statuând asupra acestora prin constatări temeinice. În particular, Colegiul constată că instanța de apel motivat a apreciat că la caz nu au fost încălcate prevederile art.16 alin.(4) Cod de procedură penală, lipsind motive de a declara nule toate acțiunile procesuale privind audierea lui S.Cozearschi, A.Cozearschi, V.Cozearschi, din considerentul că inculpații nu posedă limba rusă și nu au avut posibilitatea de a înțelege cele indicate în procesele-verbale de audiere a acestora. Sub aspectul vizat, instanța și-a argumentat poziția, care este una justă, motivând că bănuitului, învinuitului, inculpatului i se înmânează în limba maternă pe care o cunoaște doar actele procedurale ale organului de urmărire penală și cele ale instanței de judecată, iar procesul-verbal de audiere a părții vătămate și a martorului nu face parte din categoria actelor procedurale, ce urmau a fi înmânate inculpaților în limba pe care o posedă, aceștia având posibilitate de a lua cunoștință la finele urmăririi penale și să noteze din ele datele necesare, neavând careva obiecții (f.d.94, 96 v.1).

Suplimentar, Colegiul penal constată că instanța de apel s-a pronunțat inclusiv asupra alegațiilor recurentului, invocate și în apel, precum că ordonanța de începere a urmăririi penale este nulă de drept, fiind încălcate prevederile art.270 alin.(1) lit.h) Cod de procedură penală, din considerentul că în cazul minorilor procurorul este persoana competentă să exercite urmărirea penală, ce la caz nu a avut loc. La acest capitol instanța a statuat că, potrivit propunerii de transmitere a cauzei penale după competență, cauza penală a fost expediată după competență în Procuratura r-nului Edineț pentru efectuarea urmăririi penale în continuare, iar potrivit ordonanței procurorului r-nului Edineț, I.Chistruga, cauza penală a fost retrasă și transmisă după competență materială procurorului în Procuratura r-nului Edineț, A.Plîngău. Astfel, de către ofițerul de urmărire penală au fost efectuate doar acțiuni procesuale de urgență, care sunt în corespundere cu prevederile Codului de procedură penală, ulterior cauza fiind transmisă procurorului după competență.

Lipsită de temei este și afirmația recurentului, precum că instanța de apel nu a motivat argumentele invocate în cererea din 17 și 25.01.2017 privind nulitatea probelor și excluderea lor, deoarece asupra acestora instanța s-a pronunțat motivat în partea descriptivă a deciziei, expuse în pct.3 al prezentei decizii.

Făcând o analiză a criticilor expuse în recursul avocatului în numele inculpaților în raport cu apelul declarat și textul deciziei, Colegiul penal constată că recursul repetă textul apelului, argumentele expuse de recurent fiind anterior invocate în apel, iar

instanța de apel examinându-le în ansamblu și dându-le o apreciere corespunzătoare, conform art.414, 417 Cod de procedură penală, s-a pronunțat argumentat și motivat asupra lor, a indicat temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea acestora, precum și motivele adoptării respectivei soluții, concluzionând asupra vinovăției inculpaților în săvârșirea faptei imputate, concluzii descrise detaliat în partea descriptivă a deciziei instanței de apel, inclusiv și în pct.4 al prezentei decizii.

Astfel, în scopul evitării repetării inutile a alegațiilor instanțelor de fond, Colegiul penal își însușește argumentele enumerate în hotărârile contestate, fapt ce este în deplină concordanță cu jurisprudența și practica Curții Europene pentru Drepturile Omului, care în cauza *Albert vs România din 16.02.2010*, a statuat în pct.37 că art.6§1 CtEDO, deși obligă instanțele să-și motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument, și extinderea la care se aplică această obligație de a prezenta motive poate să varieze în dependență de caracterul deciziei.

Respectiv, hotărârea atacată cuprinde și motivele pe care se întemeiază soluția, deoarece așa cum rezultă din textul deciziei atacate, instanța de apel la adoptarea hotărârii, a respectat prevederile art.417 alin.(8) Cod de procedură penală, astfel, decizia cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus, la caz, la respingerea apelului declarat de avocat și adoptarea soluției expuse în pct.4 din prezenta decizie.

Mai mult, Colegiul penal menționează că motivarea hotărârii este un proces de analiza și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului, care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor de amănunt, atâta timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, așa cum s-a procedat, de altfel, în cauza dată. Investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, a expus situația de fapt reținută pe baza probatoriului verificat și a concluzionat corect ca acesta se circumscrie încadrării juridice în baza art.179 alin.(2) Cod penal, potrivit căruia T.Baranețchi și C.Bogaciuc au fost condamnați.

Totodată, Colegiul penal analizând hotărârea instanței de apel în partea individualizării pedepsei penale, care a conchis că prima instanță întemeiat și legal a aplicat inculpaților o pedeapsă sub formă de amendă, pedeapsă ce va duce la corijarea acestora, precum va asigura și scopurile pedepsei penale, constată că instanța de apel, pripit a ajuns la o astfel de concluzie, fără a corecta eroarea omisă de prima instanță, care la individualizarea pedepsei inculpatului C.Bogaciuc deși a constatat că acesta este minor, nu a reținut această circumstanță ca excepțională, iar în privința inculpatului T.Baranețchi deși a stabilit un cumul de circumstanțe atenuante, nu și-a argumentat soluția de ce ajunge la concluzia de a aplica maximul pedepsei sub formă de amendă, din care motiv Colegiul conchide că hotărârile judecătorești urmează a fi casate parțial în latura stabilirii pedepsei.

Sub aspectul vizat, Colegiul penal atestă că, pedeapsa penală se aplică numai de către instanțele judecătorești. Legiuitorul stabilește prin lege pedepsele pentru infracțiuni și criteriile de individualizare a lor. Călăuzindu-se de aceste criterii, instanța de judecată, la stabilirea și aplicarea pedepsei infractorului, realizează voința legiuitorului, și nu a sa.

Criteriile generale de individualizare a pedepsei sunt acele reguli, principii, prevăzute de Codul penal, de care instanța de judecată trebuie să țină seama la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia.

Articolul 75 Cod penal stabilește criteriile generale de individualizare a pedepsei, adică principalele elemente de care instanța trebuie să țină seama de fiecare dată când soluționează cauza penală și să decidă momentul când alege categoria de pedeapsă conform normelor generale stipulate în art.62-71 Cod penal, termenul, mărimea acesteia conform limitelor fixate în articolul respectiv al Părții speciale.

Limitele pedepsei, prevăzute în partea specială, sunt determinate de încadrarea juridică a faptei și reflectă gravitatea infracțiunii săvârșite, care constă în modul și mijloacele de săvârșire a faptei, de scopul urmărit, de împrejurările în care fapta a fost comisă, de urmările produse sau care s-ar fi putut produce.

Termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere persoana celui vinovat care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului până sau după săvârșirea infracțiunii.

Categoria și termenul (limita) de pedeapsă ce urmează a fi stabilit este în dependență de circumstanțele atenuante și agravante, prevăzute de art.76 – 77 Cod penal, precum și efectele acestora prevăzute în art.78 Cod penal.

În cazul constatării unor circumstanțe excepționale, corespunzătoare prevederilor art.79 Cod penal, termenul pedepsei poate fi coborât sub limita minimă a sancțiunii normei penale respective ori se poate aplica o altă categorie de pedeapsă mai blândă, ținând cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului la săvârșirea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei.

Acestea sunt criteriile generale și speciale privind individualizarea pedepsei, care trebuie valorificate anume în această ordine, deoarece rezultă însuși din conținutul art.75 Cod penal, pe care, la caz, le-au ignorat instanțele de fond la stabilirea pedepsei inculpatului C.Bogaciuc și anume, faptul că acesta a comis infracțiunea în timpul minoratului, circumstanță pe care instanța de recurs o va aprecia ca excepțională, ce dă temei de a stabili măsura de pedeapsă inculpatului, cu aplicarea prevederilor art.79 Cod penal, sub limita minimă a sancțiunii normei penale prevăzută de legea penală pentru fapta săvârșită, luându-se în considerație și rolul inculpatului la săvârșirea infracțiunii, care a fost unul pasiv.

Concomitent, Colegiul penal reținând acel fapt că instanțele în seama inculpatului T.Baranețchi au reținut doar circumstanțe atenuante, precum comiterea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave, întreținerea a doi copii minori și lipsa celor agravante, just au concluzionat că acestuia urmează a-i fi aplicată o pedeapsă sub formă de amendă, însă fără a motiva de ce în privința lui trebuie de aplicat maximul pedepsei sub formă de amendă.

Colegiul reține că mecanismul circumstanțelor atenuante și agravante asupra pedepsei penale se exprimă prin influența lor asupra gradului prejudiciabil al infracțiunii și/sau asupra pericolului social al persoanei vinovatului, precum și prin efectele pe care aceste circumstanțe le au la stabilirea pedepsei. De aici, se desprinde acel fapt, că dacă într-o cauză penală sunt prezente exclusiv doar circumstanțe agravante sau acestea prevalează din punct de vedere calitativ față de circumstanțele atenuante, atunci mărimea pedepsei stabilite trebuie să fie mai aproape de limita maximă a pedepsei prevăzute de sancțiunea normei penale, dar dacă sunt prezente exclusiv doar circumstanțe atenuate sau acestea prevalează din punct de vedere calitativ față de circumstanțele agravante, atunci mărimea pedepsei stabilite trebuie să fie mai aproape de limita minimă prevăzută de sancțiunea normei penale.

Prin urmare, constatând că în privința inculpatului T.Baranețchi au fost reținute de instanțele de fond doar circumstanțe atenuante, Colegiul penal consideră că acestuia reieșind din gravitatea infracțiunii săvârșite, motivul acesteia, persoana celui vinovat, de condițiile de viață ale familiei acestuia, precum și de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, urmează a-i fi aplicată o pedeapsă sub formă de amendă în limitele pedepsei prevăzute de sancțiunea normei penale la momentul săvârșirii faptei.

Potrivit art.435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs admite recursul, casează parțial sau total hotărârea atacată, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația inculpatului.

În consecință, Colegiul penal conchide de a respinge ca inadmisibil recursul declarat de inculpatul T.Baranețchi și de a admite recursul ordinar declarat de avocatul A.Pagu în numele inculpaților T.Baranețchi și C.Bogaciuc, din alte motive, cu casarea parțială a hotărârilor judecătorești, în latura pedepsei stabilite acestora, cu pronunțarea unei noi hotărâri în partea respectivă.

7. În conformitate cu prevederile art.434 și art.435 alin.(1) pct.1), 2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E:

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de către inculpatul Baranețchi Tudor împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 decembrie 2017.

Admite recursul ordinar declarat de către avocatul Pagu Alexandru în numele inculpaților Baranețchi Tudor și Bogaciuc Corneliu, casează parțial, în latura stabilirii pedepsei, decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 21 decembrie 2017 și sentința Judecătoriei Edineț, sediul Central din 13 februarie 2017 în cauza penală în privința lui Baranețchi Tudor și Bogaciuc Corneliu, rejudecă cauza și pronunță în această parte o nouă hotărâre, după cum urmează:

Lui Baranețchi Tudor, recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.179 alin.(2) Cod penal i se stabilește pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 300 (trei sute) unități convenționale, ceea ce constituie 6000 (șase) mii lei.

Lui Bogaciuc Corneliu, recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.179 alin.(2) Cod penal i se stabilește pedeapsa, cu aplicarea art.79 Cod penal, sub formă de amendă în mărime de 150 (una sută cincizeci) unități convenționale, ceea ce constituie 3000 (trei) mii lei.

Celelalte dispoziții ale hotărârilor contestate se mențin.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 17 iulie 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Liliana Catan

Ion Guzun